

VA DE LENGUA

per Aitor Carrera

Professor de lengua e
lingüística occitanes ena
Universitat de Lhèida

Era nèu der uvèrn

Ua des causes qu'enguan se n'a parlat mès. Quin ei eth nòm dera aigua congelada que què deth cèu en buarles? Era major part des aranesi arresponerien *nhèu*. Mès era forma de Naut Aran non ei aquera, mès *nèu*. Donques, ena Val d'Aran i a dues formes entà díder era madeisha causa: *nhèu e nèu*. Es dues formes son corrèctes, e era minoritària ena Val d'Aran ei era majoritària delà dera frontèra. *Nèu* ei generau en occitan, e tanben ei eth mot mès emplegat en territòri gascon. Se ditz *nèu* en tota era Gasconha centrau e en ua bèra partida des tèrres occidentaus, mentre que *nhèu* ei ua forma comengesa (eth famós

Atlas Linguistique de la Gascogne de Jean Séguy arremasse 'nhèu' en Sent Gaudenç, Varossa, era Vath de Uelh, Arguenòs e Mèles, e tanben en Aran). Donques, era diferència lexicau entre diuèrsi endrets dera Val d'Aran non ei cap un hèt excepcionau, mès s'arrepoduis en d'autes tèrres occitanes. Mès se i a diferències entre pòbles aranesi quan se cau referir ara nhèu, que n'i a tanben quan cau parlar dera sason que què mès buarles, era mès hereda de totes. Eth nòm d'aquera sason ei *iuèrn* ena zòna centrau e en Baish Aran, mès non pas enes dus terçons superiors. Se sap qu'en Naut Aran diden *lavar* en compdes

de *lauar*, o *hava* en compdes de *haua*. Se poirie dedusir qu'aquiu *iuèrn* ei *ivèrn*. Totun, i a un petit detalh que'n cau tier compde. Ei veritat que *ivèrn* ei ua forma generau occitana que deuie existir deçà dera frontèra. Mès en Naut Aran era vocau iniciu a patit ua petita alteracion, e non se ditz mès *ivèrn*. Ara que se ditz *uvèrn*, damb *u*. Per qué? Donques per un fenomèn parallèl ath deth mot *primèr*, qu'abans ère *primèr*: era vocau *i*, en contacte damb ua consonanta que se pronóncie damb es pòts (ua consonanta labiau), pòt vier ua *u*. Qu'ei per tot aquerò que era *nhèu der iuèrn* ei en Naut Aran era *nèu der uvèrn*.

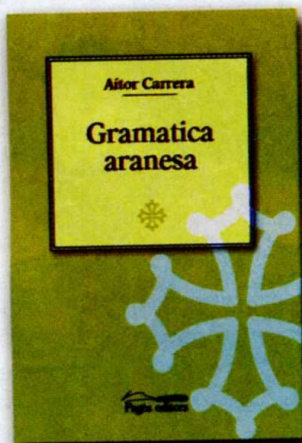
www.pageseditors.com
ed.pages.editors@cambrescat.es

Pagès editors

Garona
Llibres
en aranès

Era literatura pròpria dera Val d'Aran

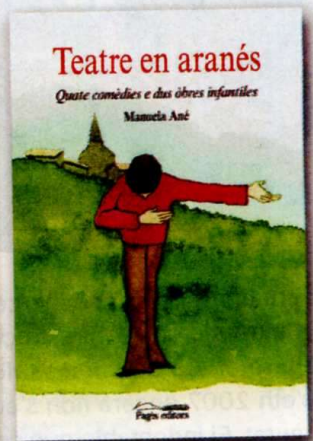
**Gramatica
aranesa**
Aitor Carrera

**Letres
deth país**
Diuèrsi autors

**Er estudi
ena memòria**
Jusèp Loís Sans

**Teatre en
aranès**
Manuela Ané

Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida - Tel. 973 23 66 11- Fax 973 24 07 95